

STRESZCZENIE

Wstęp

Istotnym elementem medycyny ratunkowej jest podmiotowe podejście do świadczeniobiorcy usług medycznych, udzielanych w ramach Państwowego Ratownictwa Medycznego w warunkach pozaszpitalnych oraz poznanie jego opinii na temat jakości, która nieodłącznie towarzyszy każdemu świadczeniu zdrowotnemu.

Inspiracją niniejszej pracy z jednej strony był niedobór badań empirycznych na temat świadczeń udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego, a zwłaszcza w odniesieniu do poznania odczuć świadczeniobiorców na temat poziomu ich wykonania. Z drugiej strony wprowadzenie w życie w 2006 roku ustawowych zapisów dotyczących organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu ratownictwa medycznego uporządkowało w sposób zasadniczy zasady udzielania świadczeń zdrowotnych w warunkach pozaszpitalnych.

Cel pracy

Głównym celem badawczym jest ocena realizacji zadań ustawowych i determinantów jakości świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego w populacji otwartej miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego.

Material i metody

W pracy zastosowano metody: analizę dokumentów (klasyczna technika analizy dokumentów – jakościowa i ilościowa), sondażu diagnostycznego (technika ankiety anonimowej), szacowania (skala) oraz statystyczne. Dla osiągnięcia celów badawczych wykorzystano następujące narzędzia badawcze: autorski kwestionariusz do gromadzenia danych retrospektywnych, dotyczących funkcjonowania systemu ratownictwa medycznego autorski kwestionariusz ankiety oceny respondentów, korzystających ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez ZRM oraz standaryzowany Kwestionariusz Ogólnego Stanu Zdrowia GHQ 28.

Badaniami objęto 435 osób, które korzystały w ciągu trzech miesięcy poprzedzających badanie ze świadczeń zdrowotnych udzielonych w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego w warunkach pozaszpitalnych. Badanie przeprowadzono wśród osób hospitalizowanych w dwóch szpitalach na terenie miasta Rzeszowa, wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

Wyniki

Stwierdzono wzrost liczby świadczeń zdrowotnych wykonywanych przez zespoły ratownictwa medycznego w latach 2010-2014 w całym województwie podkarpackim (6,4%), jak również w populacji miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego (15,0%). Prognozy demograficzne, związane ze starzeniem się społeczeństwa polskiego, wskazują na to, że w populacji miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego wzrośnie liczba świadczeń zdrowotnych ZRM w grupie osób powyżej 65 roku życia (dwukrotnie w 2050 roku w stosunku do roku 2020). W województwie podkarpackim, podobnie, jak w powiecie rzeszowskim oraz mieście Rzeszowie najczęstszymi powodami wezwań ZRM były: ból w okolicy brzucha i miednicy, samoistne (pierwotne) nadciśnienie, omdlenie i zapaść, ból w gardle i w klatce piersiowej, padaczka. Dokonując oceny całokształtu pomocy w warunkach pozaszpitalnych w systemie ratownictwa medycznego, badani w 94,0% bardzo pozytywnie i pozytywnie ocenili sposób udzielania pomocy. Zdecydowana większość (92,4%) badanych potwierdziła, że przybycie zespołu ratownictwa medycznego sprawiło, że poczuli się bezpiecznie. Na poziom zadowolenia ze świadczeń zdrowotnych wykonanych przez ZRM wpływały: wykształcenie, miejsce zamieszkania i wiek. Zdecydowanie największy wpływ na ocenę pomocy medycznej, udzielonej przez ZRM miał czynnik czasu. Im okres oczekiwania krótszy, tym opinia o ratownictwie medycznym była lepsza. Analiza porównawcza charakterystycznych wskaźników świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego (czas dotarcia ZRM), powody wezwań, wykonane procedury) i opinii świadczeniobiorców, wskazuje różnicę w odniesieniu do median czasu dotarcia ZRM na miejsce zdarzenia. Mediany wyliczane z danych dysponenta są dużo korzystniejsze niż oszacowanie podane z kwestionariuszy ankiet, (ok. 4 minut wyższe na terenie miast i ok. 3 minut poza miastem).

Wnioski

1. Systematycznie wzrastała liczba świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego w populacji całego województwa podkarpackiego, jak też miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego, zwłaszcza w odniesieniu do podstawowych zespołów ratownictwa medycznego.
2. Osoby korzystające ze świadczeń zdrowotnych w ramach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego na terenie miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego oceniają pozytywnie jakość pomocy udzielonej w warunkach pozaszpitalnych.

3. Takie zmienne jak wiek, płeć, subiektywny stan zdrowia badanych nie różnicują poziomu zadowolenia z usług medycznych wykonywanych przez zespoły ratownictwa medycznego. Poziom zadowolenia ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego warunkują takie zmienne jak: wykształcenie, aktywność zawodowa oraz miejsce zamieszkania.
4. Wykonane procedury medyczne i powody wezwań zespołów ratownictwa medycznego są spójne z profilem świadczeń wykonywanych przez zespoły ratownictwa medycznego i opinią świadczeniobiorców, natomiast różnicującym jest czas dotarcia na miejsce zdarzenia.